

สีสันทองดอกไม้งาม

Colourful Blooming Flower

อุบล ประทุมวัน¹

Received: May, 2014; Accepted: August, 2014

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้ของศิลปินในประเด็นการบิดเบือนรูปทรง การจัดภาพ ชุดสี และกลวิธีระบายสี 2) สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เรื่อง สีสันทองดอกไม้งาม ด้วยสีอะคริลิกบนผ้าใบ กลุ่มตัวอย่างเป็นผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้ของศิลปิน จำนวนภาพ สิบ ภาพ คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นผลงานจิตรกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 ชิ้น และแบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ จำนวน 3 ท่าน เก็บข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายประยุกต์

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้ของศิลปินใช้การบิดเบือนรูปทรงบิดเบือนให้เหลือเฉพาะโครงสร้างที่เรียบง่าย เป็น 3 มิติ แบบลวงตา ในลักษณะกึ่งนามธรรม เป็นภาพมุมมองจากบนลงล่าง และระดับสายตา จัดภาพแบบแผ่กระจาย ใช้ชุดสีทั้งโทนร้อน และโทนเย็น โดยยึดสีจริงตามธรรมชาติของวัตถุ ในสภาพสีสันทันรวมสีเดียวไล่สีน้ำหนกอ่อน แก่ เพื่อแสดงความลึกใช้สีอ่อนและสีเข้ม เพื่อดึงดูดสายตาของรูปทรงดอกไม้ ใช้วิธีระบายสีแบบเกลี่ยเรียบ และทิ้งรอยฝีแปรง 2. การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีสันทองดอกไม้งาม ผู้วิจัยบิดเบือนรูปทรงโครงสร้างของดอกไม้ให้ดูเรียบง่าย เป็นแบบ 3 มิติ ในลักษณะกึ่งนามธรรม จัดภาพแบบแผ่กระจาย ขยายส่วนประกอบของดอกไม้ให้ล้อมรอบเป็นภาพมุมมองจากบนลงล่าง ชุดสีที่ใช้เป็นสีสันทันรวมตามลักษณะสีจริงของดอกไม้ เน้นความกลมกลืนและความสัมพันธ์กันของสี ใช้กลวิธีระบายสีแบบเกลี่ยเรียบ และวิธีขยี้สี เน้นขอบคมแบบมีจังหวะด้วยรอยฝีแปรง และวัสดุอื่น ๆ

คำสำคัญ : สีสันทอง; ดอกไม้งาม

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

E - mail : oachi525@gmail.com

Abstract

The Purposes of this research were : 1) to study ten paintings created by fine artists in subject matter of Colorful Blooming Flower in the aspects of distortion, composition palette and painting techniques 2) to create four paintings in acrylic on canvas in subject matter of Colorful Blooming Flower. Sample included paintings by five artists in subject matter of colorful blooming flower which obtained through purposive sampling random, Tools using were four paintings created by the researcher. Data collected from three art experts using Applied Delphi Technique.

The results were as follow :

1. To study ten paintings created by five artists in subject matter of Colorful Blooming Flowers : In the aspect of distortion found that subject were simply distorted into illusive three dimensions of organic and geometric semi-abstract forms. The composition of pictures were all over arrangement without certain point of view. without certain point of view, flower seen from above were enlarged to fill the picture plane flowers. The palette used in the paintings were warm to cool colors in monotone which emphasized natural colors of objects in light and dark values which aimed to show depth. The painting techniques were flat painting brush stroke painting including impasto to show some textures.

2. The four paintings created by the researcher, the distortion of the objects were simply three dimensions of optical illusive semi - abstract forms which aimed to show off a depth of the pictures and color weight. The composition of the pictures were overall, enlarged the flowers to fill picture plane and natural to show some details. seen from the top view. The palette of paintings were monotone according to natural colors, showing relation of light and dark values, emphasized some details and sharpness. The painting technique used were flat painting, in order to create smoothness, softness and foggy atmosphere, and hard - edge painting to make sharpness of petals edge in some parts. Moreover, the researcher also used various painting tools to create textures of brush - strokes and marks.

Keywords : Colorful; Blooming flowers

บทนำ

ในปัจจุบันศิลปินได้สร้างสรรค์ผลงานที่แสดงความเป็นปัจเจกมากขึ้นกว่าที่เคยเป็นมา เกิดมุมมองทางสุนทรียภาพและการรับรู้ในรูปแบบใหม่ ศิลปินแต่ละคนได้พัฒนาทั้งในด้านแนวความคิด รูปแบบ และกลวิธีในการสร้างสรรค์ รวมทั้งมีการนำเสนอวัสดุใหม่ๆ เข้ามาใช้ด้วย ในขณะเดียวกันก็มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดการเรียนรู้และบูรณาการ สรรพความรู้เพื่อนำไปพัฒนาผลงานของตัวเอง

นอกเหนือจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแล้ว สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่หล่อหลอมวิถีชีวิตของผู้คนไม่เว้นแม้แต่ศิลปินก็คือ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติถือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเรา เราเติบโตมาจากผลผลิตของธรรมชาติแทบทั้งสิ้น เรามีความรู้สึกมีความอ่อนไหวต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา จนตัวเรากลายเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ มนุษย์จึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้จากธรรมชาติได้ โดยเฉพาะความงดงามของธรรมชาติ

ดอกไม้ คือ สิ่งมหัศจรรย์หนึ่งที่มีชีวิตและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเช่นเดียวกันกับมนุษย์ ความสำคัญของดอกไม้ที่มีต่อมนุษย์ ในเชิงปัจจัยระดับทางวัตถุหรือเครื่องปรุงอาหารและยาเท่านั้น แต่ยังสามารถสร้างความลึกซึ้งผูกพันกับมนุษย์ทางใจด้วย ในการรับรู้ขณะชมดอกไม้, รับกลิ่นดอกไม้, สัมผัสกับดอกไม้และได้ค้นพบอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดจากภายในตนเอง ดอกไม้จึงมีความสำคัญต่อแรงบันดาลใจ เพราะมนุษย์กับดอกไม้ต่างเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาตินั่นเอง

ดอกไม้เป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของต้นไม้ที่ดึงดูดให้สัตว์ปีกและมนุษย์มีความสนใจ หลงใหลในความงดงาม ดอกไม้บางชนิดทำให้คนแลตะลึงได้ นอกจากนี้ดอกไม้ยังได้ชื่อว่าเป็นอาภรณ์ประดับโลกต่างจากขยะที่เป็นสิ่งแปลกปลอมของโลกมานานแสนนาน มีนักปราชญ์หลายท่านมองดอกไม้เปรียบเทียบกับชีวิตไว้หลายนัย ซึ่งพอประมวลได้ 3 ประการดังนี้ ประการแรก การเกิดขึ้น การดำรงอยู่ และการแตกสลายไป ดอกไม้กับชีวิตมีจุดเริ่มต้นและการสิ้นสุดคล้ายๆ กัน กล่าวคือ มีติด แรกขยาย ดูมและบานแล้วก็ร่วงโรย แต่ก่อนที่ดอกไม้จะร่วงโรยลงดิน ดอกไม้ได้ทิ้งความชื่นบานตาแก่ผู้พบเห็นเป็นประโยชน์ต่อโลก หม่อมเก็บมอบให้คนรัก ศาสสิกขณเก็บไปบูชาสิ่งที่ตนเคารพนับถือ ปักแจกันตามที่ต่างๆ ชีวิตคนเราก็เช่นเดียวกัน ก่อนชีวิตจะดับสิ้นไปควรทำตัวให้มีประโยชน์ หรือสาระของชีวิต ทิ้งไว้ให้โลกดังเช่นดอกไม้ ประการที่สอง การใช้ประโยชน์ การจัดการ ช่างจัดดอกไม้ผู้ชาญฉลาดเห็นดอกไม้ชนิดต่างๆ เขาเลือกดอกไม้แต่ละชนิดมาเรียงร้อยให้เป็นท่วงมาลัยที่งดงามได้ เลือกเอาดอกไม้ที่สีสดสวยมาปักแซมในแจกันในแต่ละใบให้ดูน่าชมและมีคุณค่า จัดเป็นกระเช้าสวยงามเป็นที่ต้องตาต้องใจของผู้พบเห็นคนเราเกิดมาแล้วก็ต้องใช้ชีวิตที่แตกต่าง สร้างคุณงามความดีให้มาก ๆ เหมือนช่างจัดดอกไม้ใช้ดอกไม้ให้เกิดประโยชน์ และประการที่สาม เปรียบเทียบกับกลุ่มคน ดอกไม้ต่างสี ต่างกลิ่น ต่างลักษณะต่างพันธุ์ ถ้าหากต้องนำมารวมกันต้องมีเส้นด้ายสำหรับร้อยรัดดอกไม้เข้าด้วยกัน คนเราก็เช่นเดียวกันเกิดมาต่างพ่อแม่ ต่างเชื้อชาติ ต่างตระกูล ต่างการศึกษาต่างภาษา ต่างฐานะและการฝึกอบรม หากจะอยู่ร่วมกันอย่างมีวินัย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ธรรมเนียมประเพณี ก็ย่อมมีความสุข ความสงบ ท่ามกลางความหลากหลายได้

นอกจากนี้สังคมไทยยังยึดถือดอกไม้ว่าเป็นสัญลักษณ์แสดงความรู้สึกลึกๆ ในใจอีกด้วย เช่น ถือว่าดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์ที่เหมาะสมสำหรับการบูชาพระ ดอกมะลิเป็นเครื่องหมายแสดงการมีใจที่สะอาด ซึ่งเหมาะสำหรับการบูชาแม่ ดอกกลิ่นทมลอแสดงความรักใคร่ และดอกช่อนกลิ่น ทำให้นึกถึงอนิจจัง วัฏสังขาร เป็นต้น ถึงอย่างไรก็ตาม ดอกไม้ก็ยังเป็นสุดยอดปารัตนยาของมนุษย์ชนทั่วไป ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ผู้คนต่างก็ปลูกดอกไม้ไว้เพื่อได้สูดกลิ่นหอม และความสวยงามของสีสันดอกไม้ นั่นจึงอาจกล่าวได้ว่า ดอกไม้คือส่วนสำคัญที่ทำให้การดำรงชีวิตของผู้คนทั่วไปมีความสุขสงบ เยือกเย็น

ดอกไม้ นอกจากเป็นสัญลักษณ์แสดงความรู้สึกแล้ว ดอกไม้ยังเป็นสื่อ และเป็นเนื้อหาที่ศิลปินนำมาเป็นสัญลักษณ์ในการถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกผ่านทางผลงานศิลปะ โดยเฉพาะผลงานด้านจิตรกรรม ซึ่งจะเห็นได้จาก ผลงานการสร้างสรรคจิตรกรรมภาพดอกไม้ของจอร์เจีย โอคิฟฟ์ ศิลปินชาวสหรัฐอเมริกา ผู้หลงใหลในดอกไม้ เนื้อหาของผลงานภาพจิตรกรรมดอกไม้ ชนิดต่างๆ เช่น ดอกกลีบลี ดอกคาลาลีลี ดอกไอริส ดอกบานชื่น ดอกเอมเมเลียนแดง ดอกป๊อปปี้ เป็นต้น โอคิฟฟ์ตั้งใจจะให้ดอกไม้เหล่านี้เป็นการแสดงความรู้สึกของอารมณ์ส่วนลึกที่อยู่ภายใต้จิตสำนึกของเธอ ซึ่งเป็นการรู้สึกในด้านความรักของเธที่มีต่อสามีของเธอ รวมถึงความรู้สึกดีใจ เสียใจ ความโกรธ ความเกลียด ความกลัว และเรื่องสะเทือนใจที่เธอได้รับ โอคิฟฟ์แสดงออกโดยการดัดแปลงรูปแบบเรื่องราว เทคนิค วิธีการ ให้เป็นไปตามความต้องการของเธอ โดยไม่พะวงถึงระเบียบ กฎเกณฑ์ เหตุผล ซึ่งจะสังเกตเห็นว่า ภาพดอกไม้ของจอร์เจีย โอคิฟฟ์ ได้ถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นภาพดอกไม้ที่มีสัญลักษณ์ทางเพศที่ซ่อนเร้นอยู่ในภาพ โดยผู้ชมจำนวนมากสนใจในการค้นหาที่ซ่อนอยู่ในผลงานภาพดอกไม้ (ณัฐกร, 2549)

ภาคอีสานซึ่งได้ชื่อว่าเป็นถิ่นที่มีแต่ความแห้งแล้ง เรื่องของความอุดมสมบูรณ์มีค่อนข้างน้อย สภาพทั่วไปเป็นท้องทุ่งโล่งๆ ไม่ค่อยมีป่าไม้ให้เห็นเท่าใดนัก โดยเฉพาะในหน้าแล้งอากาศร้อนต้นไม้ใบหญ้าแห้ง พืชดินแยกแแตกกระแหง แต่ในความแห้งแล้งและความทหดนั้น ก็ยังมีสิ่งหนึ่งที่ทำให้จิตใจของคนอีสานมีความชุ่มชื้นขึ้น คือ สีสัน รูปทรงอันงดงาม ของดอกไม้ที่บ้าน ชูช่อ ดอกทลกลี เช่น สีม่วงอมชมพูของตะแบก ชมพูพันธุ์ทิพย์ สีเหลืองทองของดอกคูณ สีแสดของดอกจาน สีขาวของดอกแคนา สีชมพูของดอกลีลาวดี สีเหลืองนวลอมส้มของดอกลาลาดวน สีขาวของดอกพะยอม สีม่วงของดอกหญ้าข้าวก้าน้อย สีเหลืองทองของดอกสร้อยสุวรรณ เป็นต้น ภาพความงดงามของดอกไม้ที่พบเห็นสร้างความประทับใจ ซึ่งเป็นความงดงามของธรรมชาติที่เหนือคำบรรยาย เพื่อให้ภาพงามงดงามเหล่านั้นอยู่ในความทรงจำและปรากฏต่อสายตาผู้ที่ไม่มีโอกาสได้สัมผัส ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้า และได้สร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรม เรื่อง “สีสันของดอกไม้บาน” ด้วยเทคนิคสีอะคริลิกบนผ้าใบ เพื่อให้ทราบถึงการบิดเบือนรูปทรง การจัดภาพ ชุดสี รวมถึงกลวิธีระบายสี โดยแสดงออกถึงความเบ่งบาน ความมีชีวิตชีวา ความอ่อนหวานนุ่มนวล และความกลมกลืนของสี คัดทอนรูปทรงตามจินตนาการของผู้วิจัยเป็นภาพมองจากด้านบนจัดภาพเป็นแบบไม่เน้นจุดสนใจ (Non Focus - Composition)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้จำนวน 10 ภาพ ในประเด็น การบิดเบือนรูปทรง การจัดภาพ ชุดสี กลวิธีระบายสี
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม เรื่อง สีล้นของดอกไม้บานด้วยสีอะคริลิกบนผ้าใบ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้จำนวน 30 ภาพ คัดเลือกและรับรองโดยอาจารย์ที่ปรึกษา
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้จำนวน 10 ภาพโดยกำหนดวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling Random) จากผลงานที่มีลักษณะดังต่อไปนี้
 - เป็นผลงานที่มีเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับดอกไม้
 - เป็นผลงานที่มีการบิดเบือนรูปทรงไม่เหมือนธรรมชาติ
 - เป็นผลงานที่มีการจัดองค์ประกอบแบบแผ่กระจาย
 - เป็นผลงานที่ใช้สีแบบสีส่วนรวม
 - ใช้กลวิธีระบายสีด้วยแปรงหรือพู่กัน
3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้ การบิดเบือนรูปทรง การจัดภาพ ชุดสี และกลวิธีระบายสี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดลวีร์ คงกัน (ดลวีร์, 2553) ได้ศึกษาเพื่อสร้างสรรค์จิตรกรรมกึ่งนามธรรมด้วยเทคนิค ดิแคลโคแมเนีย สรุปได้ว่า เป็นการศึกษาที่มุ่งสะท้อนเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ เพื่อการตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถเปรียบเทียบได้กับการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งนำเสนอผ่านผลงานจิตรกรรมสีอะคริลิกบนผ้าใบ โดยการผสมผสานงานจิตรกรรมเข้ากับเทคนิคดิแคลโคแมเนีย กลวิธีสร้างสรรค์ผลงานก็เลือกใช้รูปร่างรูปทรงที่เข้าใจง่าย รูปทรงที่ใช้เป็นรูปทรงที่ดัดแปลง ตัดทอน (Abstract) การเลือกใช้สีเป็น การใช้สีแบบไม่เหมือนที่มีอยู่ในธรรมชาติ รูปแบบที่เลือกใช้ในการสร้างสรรค์งาน คือ ลักษณะกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) โดยมุ่งให้ผู้ชมเกิดสุนทรียภาพทางการรับรู้ทั้งภาพและเนื้อหาที่สอดคล้องตามกลวิธีการสร้างสรรค์งาน

ณัฐการ อีรบรรกุล (ณัฐการ, 2549) ได้ศึกษาผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้ของจอร์เจียโอ คีฟฟ์ พบว่า เขาได้รับแรงบันดาลใจมาจากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ตั้งแต่อดีตที่ส่งผลกระทบต่อผลงานของโอคีฟฟ์โดยตรง ซึ่งโอคีฟฟ์ไม่ได้ถ่ายทอดภาพดอกไม้ให้เหมือนกับภาพวาดดอกไม้ทางพฤกษศาสตร์หรือรูปแบบศิลปะรูปลักษณ์ ตลอดจนการให้ความสนใจเกี่ยวกับปรัชญาของซิกมัน ฟรอยด์ เกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยเชื่อมโยงผสมผสานเข้ากับประสบการณ์ชีวิตของโอคีฟฟ์ เอง

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือดังนี้ 1) แบบสัมภาษณ์ 2) ผลงานจิตรกรรมเรื่อง สีสันของดอกไม้บาน จำนวน 4 ภาพ โดยมีขั้นตอนการสร้างสรรค์และตรวจสอบเครื่องมือดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นรายบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามแบบมีโครงสร้างใช้ร่วมกับการเก็บข้อมูลด้วยเทคนิคเคลฟายประยุกต์

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 1

1. ศึกษาแนวคิด เนื้อหา รูปแบบ และกลวิธีการสร้างงาน ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลงานศิลปะกึ่งนามธรรม

2. กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์และขอบเขตของเนื้อหา

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตของเนื้อหาเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และนำมาปรับปรุงแก้ไข

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือขั้นที่ 1

1. แบบสัมภาษณ์รอบที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับผลงานจิตรกรรมสีสันของดอกไม้บาน ลักษณะคำถามเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก ตรวจสอบโดยอาศัยดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิสิษฐ์ พันธุ์เทียน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยหาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

2. แบบสัมภาษณ์รอบที่ 2 และ 3 ดำเนินเนื้อหาสาระเดียวกันทุกประการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนคำตอบเดิมของตนเองอีกครั้ง

2. ผลงานจิตรกรรม เรื่อง สีสันของดอกไม้บานจำนวน 4 ภาพ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือขั้นที่ 2

1. วิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้ จำนวน 10 ภาพในประเด็น การบิดเบือนรูปทรง การจัดภาพ ชุดสี และกลวิธีระบายสี

2. กำหนดรูปแบบของผลงาน โดยแสดงความงามของสีสันดอกไม้ด้วยกลวิธีระบายสีแบบเกลี่ยเรียบ ชยสี ทั้งรอยแปรงจัดองค์ประกอบภาพแบบแผ่กระจาย ไม่เน้นจุดสนใจที่แน่นอน

3. ถ่ายทอดความคิดเป็นงานสเก็ตช์ (Sketch)

4. สร้างสรรค์งานจิตรกรรมด้วยสีอะคริลิกบนผ้าใบ ขนาด 100 x 120 เซนติเมตร เป็นภาพมุมมองระดับที่มองจากด้านบน จัดองค์ประกอบภาพแบบแผ่กระจาย ไม่มีจุดสนใจแน่นอน จำนวน 4 ภาพ

5. นำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์เพื่อขอความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือขึ้นที่ 2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นจำนวน 4 ชิ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อรับคำแนะนำและปรับปรุง นำเครื่องมือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านคือ รองศาสตราจารย์ พิระพงษ์ กุลพิศาล และ อาจารย์สมชาย วัชรสมบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่เป็นผลงานจิตรกรรม เรื่อง สีสนของดอกไม้บานเข้ากระบวนการเคลฟาย โดยใช้วิธีการสอบถาม สัมภาษณ์ และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นการถาม ตอบคำถามของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ทวี รัชนิกร ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะ (จิตรกรรม) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา เหมวงษา คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (คลอง 6) และ อาจารย์นุกูล ปัญญาดี ศิลปินอิสระ โดยเริ่มจากการแนะนำตัวเองผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย แล้วนำเสนอความสำคัญที่มา วัตถุประสงค์ และเริ่มเก็บข้อมูล โดยนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 ชิ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้คำแนะนำที่ละชิ้น ประกอบการสัมภาษณ์ด้วยคำถามเดียวกันทุกชิ้น ซึ่งมีประเด็นคำถามดังนี้

ประเด็นที่ 1 การบิดเบือนรูปทรง

ประเด็นที่ 2 การจัดภาพ

ประเด็นที่ 3 ชุดสี

ประเด็นที่ 4 กลวิธีการบายสี

ประเด็นอื่นๆ เช่น ผลงานโดยรวมมีความเหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษาหรือไม่ อย่างไร มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นใดบ้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลจากเทคนิคเคลฟายประยุกต์ นำมาสังเคราะห์เป็นข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีสนของดอกไม้บานด้วยสีอะคริลิกบนผ้าใบ จำนวน 4 ชิ้น เพื่อการยอมรับของผู้เชี่ยวชาญต่อไป

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาวิจัยเรื่อง สีสนของดอกไม้บาน มีกลุ่มตัวอย่าง เป็นผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้ จำนวน 10 ภาพ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นผลงานจิตรกรรม จำนวน 4 ชิ้น เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาแสดงความคิดเห็นด้วยวิธีการเคลฟายประยุกต์ และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ จำนวน 4 ชิ้น ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า

การศึกษาวิเคราะห์ผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้จำนวน 10 ภาพ พบว่า

การบิดเบือนรูปทรง ผลงาน บิดเบือนรูปทรงให้เหลือเฉพาะโครงสร้างที่เรียบง่าย เป็น 3 มิติ แบบลวงตา ในลักษณะรูปทรงอิสระและรูปทรงเรขาคณิต และเพิ่มรายละเอียดบางส่วน มีลักษณะกึ่งนามธรรม

การจัดภาพในผลงานที่ศึกษาทั้งหมด จัดภาพแบบแผ่กระจาย ไม่มีเส้นสายตา ไม่เน้นจุดสนใจ เป็นภาพมุมมองที่ระดับมองจากด้านบน ในลักษณะขยายขนาดของดอกไม้บานให้ล้นขอบและเห็นส่วนในของดอก

ชุดสีการใช้ชุดสีในผลงานมีทั้งโทนร้อน และโทนเย็น โดยยึดสีจริงตามธรรมชาติ ของวัตถุส่วนใหญ่เป็นแบบสีเดียวไล่น้ำหนักอ่อน แก่ เพื่อแสดงความลึก ใช้สีอ่อน และสีเข้มในการตัดเส้น เพื่อแสดงเส้นขอบของรูปทรง

กลวิธีระบายสี ผลงานส่วนใหญ่ ใช้วิธีระบายสีแบบเกลี่ยเรียบ เพื่อแสดงความเรียบเนียนของดอกและทั้งรอยฝีแปรง รวมทั้งการป้ายโปะสีหนาๆ เพื่อแสดงพื้นผิวบางส่วน

2. การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีสันของดอกไม้บานด้วยสีอะคริลิกบนผ้าใบ พบว่า เป็นผลงานที่แสดงตัวตนของผู้วิจัย คือ ระบายสีแบบสีเดียว จัดภาพแบบแผ่กระจาย มีรูปร่างที่เรียบง่าย เน้นกลวิธีระบายสีแบบขยี้สีและมีลักษณะตามประเด็น ดังนี้

การบิดเบือนรูปทรง บิดเบือนรูปทรงของดอกไม้ ให้เหลือโครงสร้างที่เรียบง่ายเป็น 3 มิติ แบบลวงตาในลักษณะรูปทรงอิสระ เพื่อแสดงรูปลักษณ์ของดอกไม้ โดยเฉพาะส่วนที่เป็นกลีบดอก และเกสร ขยายรูปทรงของกลีบดอก แต่ละดอกให้ใหญ่ขึ้น มองเห็นกลีบดอก และเกสรของแต่ละดอก เพียงครั้งเดียว ลดรายละเอียดของเกสรและส่วนต่างๆ ของดอก ในลักษณะกึ่งนามธรรม

การจัดภาพ จัดภาพแบบแผ่กระจายไม่มีเส้นสายตาไม่เน้นส่วนใดส่วนหนึ่งสำคัญไปกว่ากัน ขยายขนาดของภาพให้ใหญ่ในลักษณะล้นขอบ เป็นภาพมุมมองระดับที่มองจากด้านบน เพื่อให้เห็นส่วนลึกและใจกลางของดอก กลีบดอก และเกสรชัดเจน สร้างความน่าสนใจของภาพด้วยการจัดวางรูปทรงของดอกแต่ละดอกให้ทับซ้อนกันเป็นมิติ จัดภาพแบบสองข้างไม่เท่ากัน สร้างความสมดุลของภาพ ด้วยขนาดของกลีบดอกและน้ำหนักของสี

ชุดสี ใช้ทั้งสีโทนร้อน และสีกลาง สีร้อน ได้แก่ สีแดง สีม่วงแดง สีชมพูของกลีบดอก ในลักษณะไล่น้ำหนักอ่อน แก่ เพื่อแสดงถึงความลึก ดันของกลีบดอกและเกสร ส่วนสีกลาง ได้แก่ สีขาว ใช้แสดงส่วนที่ถูกแสงสว่าง โดยเฉพาะบริเวณขอบกลีบดอก สีเหลืองใช้ระบายส่วนที่เป็นเกสร ใช้ความสว่างของสีขาว ตัดกับความเข้มของสีม่วง ม่วงน้ำเงิน เพื่อแสดงการทับซ้อนกันของดอกและกลีบดอก

กลวิธีระบายสี ใช้กลวิธีระบายสีแบบเกลี่ยเรียบเพียงบางส่วน ระบายสีให้กลมกลืนกัน โดยเฉพาะสีชมพูอ่อน เพื่อแสดงถึงความเรียบเนียนของกลีบดอก บริเวณที่เป็นเกสร ใช้กลวิธีระบายสีแบบทั้งรอยแปรง เป็นจังหวะ เพื่อให้เกิดมิติบริเวณโคนกลีบดอก และพื้นหลังใช้กลวิธีระบายสีแบบขยี้สีไล่น้ำหนักสี เพื่อแสดงลักษณะพื้นผิวและความลึก เพื่อสร้างมวล (Mass) รวมทั้งเน้นขอบคม โดยใช้น้ำหนักสีอ่อนที่ขอบกลีบดอกเป็นจังหวะตัดกับน้ำหนักสีเข้มของพื้นหลัง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวีเคราะที่ผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้ จำนวน 10 ภาพ พบว่า การบิดเบือนรูปทรงผลงาน บิดเบือนรูปทรงให้เหลือเฉพาะโครงสร้างที่เรียบง่าย เป็น 3 มิติ แบบลวงตา ในลักษณะรูปทรงอิสระและรูปทรงเรขาคณิต และเพิ่มรายละเอียดบางส่วน มีลักษณะกึ่งนามธรรม ผลงานทั้งหมดจัดภาพแบบแผ่กระจายไม่เน้นจุดสนใจ มีลักษณะขยายขนาดของดอกไม้ให้ล้นขอบ และเห็นส่วนในของดอก เป็นภาพมุมมองที่ระดับมองจากด้านบน และระดับสายตาปกติ การใช้ชุดสีในผลงานมีทั้งโทนร้อน และโทนเย็น โดยยึดสีจริงตามธรรมชาติของวัตถุส่วนใหญ่เป็นแบบสีเดียวไล่น้ำหนักอ่อนแก่ เพื่อแสดงความลึกใช้สีอ่อน และสีเข้มในการคัดเส้น เพื่อแสดงเส้นขอบของรูปทรง กลวิธีระบายสี ผลงานส่วนใหญ่ใช้วิธีระบายสีแบบเกลี่ยเรียบ เพื่อแสดงความเรียบเนียนของดอก และทิ้งรอยฝีแปรง รวมทั้งการป้ายโปะสีหนาๆ เพื่อแสดงพื้นผิวบางส่วน ผลงานในภาพรวมล้วนเป็นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกในเชิงสัญลักษณ์ผ่านรูปทรงของดอกไม้ ให้ผู้ชมสัมผัสถึงความงาม ความหมาย ที่ตัวศิลปินต้องการแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี อารมณ์นิยม ที่ให้ความสำคัญเรื่องการสื่อความหมาย อารมณ์ความรู้สึก ทฤษฎีนิยมแสดงออกทางอารมณ์ เน้นคุณค่าการแสดงออกทางอารมณ์ ถ่ายโยงลงไป ในผลงาน สามารถถ่ายโยงได้ทั้งผลงานที่อยู่ในกลุ่มลวดลายรูปทรง ขึ้นอยู่กับวิธีการแสดงออก เพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึกนั้นด้วยอะไร เช่น อาจเป็นสี รูปทรง บรรยากาศ หรือความรุนแรงของ Element ต่างๆ ทางศิลปะ ซึ่งผู้สร้างงานสามารถแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวของตัวเอง ความจริงใจ และความแจ่มชัดในการถ่ายทอดอารมณ์นั้นออกมา (ชะวีชัย, 2544) รวมทั้งการแปลความหมายโดยรวม ได้แก่ การมองภาพโดยรวม ใช้เวลาสั้นๆ รวดเร็ว ไม่พิจารณารายละเอียดในภาพ การมองอย่างรวดเร็วเช่นนี้สิ่งที่รับรู้ได้ คือ ภาพรวมของสี ของรูปร่างรูปทรงที่มีความเด่นชัด ภาพรวมของทั้งหมด คือ โครงสร้างความคิดของศิลปินที่ต้องการแสดงออกในภาพเขียนนั้นๆ เราสามารถคาดคะเนถึงแนวคิดโดยรวมของศิลปินได้ อาจหมายถึงความน่ากลัวความลึกลับ หากไม่สามารถคาดเดาได้ให้ใช้ในการเวลา มองเพิ่มขึ้น การกระทำเช่นนี้ เป็นการจับประเด็น หรือคาดเดาแนวคิดหลักของศิลปินเท่านั้น (สมชาย, 2546)

จากการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสีสนของดอกไม้บาน ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 4 ชิ้น พบว่า



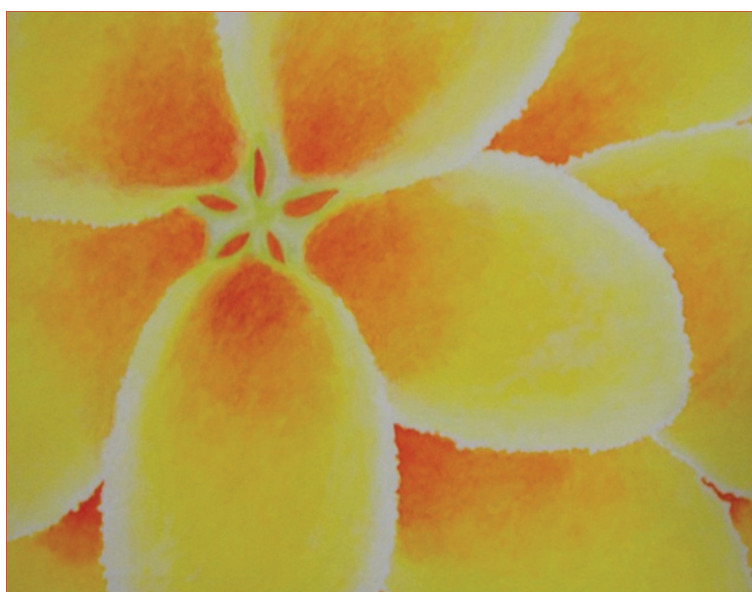
ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 1 ภาพผลงานชื่อ ภาพตะแบก เป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยได้บิดเบือนรูปทรงของดอก กลีบดอก และเกสร เพิ่มสีม่วงอ่อน สีขาวที่เกสร เพื่อให้เกิดมิติกระจายสีเหลืองของเกสรให้สัมพันธ์กับสีของกลีบดอก เพื่อแสดงถึงความงดงามของดอก เพิ่มความคมชัดบริเวณขอบกลีบดอกด้วยสีสว่าง จัดภาพให้แผ่กระจายด้วยการเน้นดอกเดี่ยวขนาดใหญ่จนล้นขอบ และแสดงรายละเอียดของกลีบดอกให้ดูสว่างสดใส สร้างความน่าสนใจของภาพ โดยการเน้นรายละเอียดของเกสร เน้นความคมชัดของกลีบดอก และแสดงพื้นผิวเทคนิคการยี้สี รวมทั้งการกระจายสีให้สัมพันธ์กัน โดยสีม่วงกระจายมาที่สีชมพูของกลีบดอก และที่สีเหลืองของเกสร เพื่อแสดงการแบ่งบานของดอก เพิ่มความลึกของภาพ โดยการเน้นน้ำหนักของสีม่วง เพิ่มรายละเอียดขอบกลีบดอก โดยใช้สีสว่างตัดขอบ ระบายสีแบบยี้สีเพื่อสร้างภาพดอกไม้ ให้มีชีวิตชีวา



ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2 ภาพผลงานชื่อ สีสาวดี ผู้วิจัยได้จัดรูปทรงของภาพดอกไม้ให้น่าสนใจ โดยเน้นความสำคัญเพียงดอกเดียว บิดเป็นรูปทรง โดยการลดจำนวนของดอก เพิ่มความทับซ้อนของกลีบดอก เพื่อให้เป็นรูปแบบกึ่งนามธรรม เพื่อถ่ายทอดในเชิงสัญลักษณ์จัดภาพแบบแผ่กระจาย โดยการขยายขนาดของดอกให้ใหญ่ขึ้นในลักษณะล้นขอบ เพื่อแสดงการเบ่งบานเต็มที่ของดอกไม้ สร้างพื้นหลังในลักษณะทับซ้อนกันและฟอร์มปิด ฟอร์มเปิด เน้นรายละเอียดส่วนของกลีบดอกและขอบกลีบดอก เพื่อให้น่าสนใจยิ่งขึ้น แสดงความลึกของภาพ โดยการลดส่วนที่เป็นสีขาว และเพิ่มน้ำหนักบริเวณที่เป็นสีชมพู เพื่อแก้ปัญหาคือความเรียบแบน เพิ่มความลึกของภาพ โดยการใช้สีคู่ตรงข้าม เน้นรายละเอียดในส่วนของกลีบดอก โดยการตัดเส้นด้วยสีสว่าง เป็นจังหวะลง Layer บริเวณกลีบดอก และเน้นการขยี้สีที่ขอบกลีบดอก เพื่อความเป็นสีสันที่สดชื่นทั้งดงาม



ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 3 ภาพผลงานชื่อ ชมพูพันธุ์ทิพย์ ผู้วิจัยได้บิดเบือนรูปทรงของดอก ขอบกลีบให้ดูเรียบง่าย และส่วนที่เป็นเกสร ใช้สีเหลืองทอง ไล่น้ำหนักอ่อน แก่ เพื่อสื่อถึงความอ่อนละมุน และไม่ให้อึดไค้เคียงกับกลีบดอกเกินไป จัดภาพแบบแผ่กระจาย โดยขยายขนาดของดอกให้ใหญ่ ในลักษณะล้นขอบ แสดงรายละเอียดของกลีบดอก เกสร และขอบกลีบดอกอย่างชัดเจน สร้างความสมบูรณ์ของภาพ โดยการเพิ่มความเด่นชัดที่รูปทรงของดอก เกสร และขอบกลีบดอกใช้สีขาว ตัดริมขอบกลีบดอกเป็นจังหวะ เพื่อให้เกิดรสชาติของการรับรู้กับรายละเอียดในส่วนของเกสร โดยการเกลี่ยเรียบ เพิ่มการลง Layer เพื่อให้ดูฟุ้งกระจายขี้สี เพื่อถ่ายทอดความนุ่มและบางเบา ลง Glazing เพื่อเน้นน้ำหนักของสีสร้างความโดดเด่นและน่าสนใจ



ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 4 ภาพผลงานชื่อ คุณ ผู้วิจัยได้สร้างการบิดเบือนรูปทรงของดอกไม้ โดยการทับซ้อน เพื่อถ่ายทอดการสร้างสรรคของธรรมชาติได้อย่างลงตัวจัดภาพแบบแผ่กระจาย โดยการขยายขนาดของรูปทรงดอกไม้ให้ใหญ่ไม่ให้ดูเป็นกลุ่มก้อน ให้เป็นนามธรรม เพื่อเพิ่มเสน่ห์และความน่าสนใจ สร้างคุณค่าและความน่าสนใจของดอกไม้ โดยเพิ่มขนาด ความสดใสของสี และเทคนิคการยี้สีเพิ่มน้ำหนักของสีเหลือง เพิ่มความเด่นชัดของสีขาวบริเวณขอบกลีบดอก เน้นความลึกของภาพ โดยการนำสีม่วงซึ่งเป็นสีคู่ตรงข้ามมาผสมกับสีเหลือง เพื่อสร้างความแตกต่าง และความรู้สึก จึงเป็นภาพคุณที่ทรงคุณค่า เน้นการยี้สีให้ดูเบา นุ่ม เนียน เหมือนปุยมะเทศลัวๆ เพื่อสร้างบรรยากาศที่น่าหลงใหล ระบายสีขอบกลีบดอกด้วยการลงสีเข้มก่อนแล้วทับด้วยสีอ่อน เพื่อสร้างมิติและเกิดความคมลง Glazing ในส่วนที่ทับซ้อนเพื่อเน้นน้ำหนักสี

จากการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมทั้ง 4 ภาพ ผู้วิจัยได้ใช้ภาพกลุ่มดอกไม้ที่กำลังบานเต็มที่ แสดงออกถึงความรู้สึกอ่อนหวาน นุ่มนวล ตามลักษณะของดอกไม้ ใช้การบิดเบือนรูปทรงดอกไม้ในผลงาน ให้มีลักษณะเป็นกึ่งนามธรรม ลักษณะรูปทรงของดอกไม้ดูเรียบง่าย สร้างมิติด้วยการทับซ้อนกันของกลีบดอก ใช้การจัดภาพแบบแผ่กระจาย ขยายส่วนประกอบของดอก กลีบดอก และเกสร เพื่อสร้างความโดดเด่นของภาพที่จัดภาพแบบแผ่กระจายนี้ชุดสีที่ใช้ในภาพเป็นชุดสีจริงของดอกไม้แสดงน้ำหนักอ่อน แก่ของสีเพื่อแสดงความตื้น ลึกของภาพใช้สีขาวตัดเส้นแบบมีจังหวะ เพิ่มความคมชัด และเพื่อสร้างเสน่ห์ของตัวผลงาน ใช้กลวิธีระบายสีแบบเกลี่ยให้เรียบเนียน เพื่อให้ดูเบา นุ่ม ตามลักษณะเด่นของดอกไม้ และเป็นการสร้างลักษณะของพื้นผิวให้น่าสนใจยิ่งขึ้น ผลงานชุดนี้ประกอบกันขึ้นด้วยลักษณะเฉพาะตัวของผู้วิจัย และความงดงามของดอกไม้ในลักษณะกึ่งนามธรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีอารมณ์นิยม ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญเรื่องการสื่อความหมาย อารมณ์ ความรู้สึก แนวคิด ถึงผู้ชม ทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า งานจิตรกรรมมิได้สร้างขึ้นจากความว่างเปล่า มิได้สร้างขึ้นจากการทำงานของประสาทมือและประสาทตาเท่านั้น แต่เป็นการสร้างงานผ่านสมอง ผ่านความรู้สึกของศิลปิน ฉะนั้นความหมาย ความรู้สึก หรือแนวคิดเป็นสิ่งที่ควรแสดงออกในงานจิตรกรรม ผลงานในทฤษฎีนี้จึงไม่เน้นรูปทรงธรรมชาติ เพราะเชื่อว่ารูปทรงธรรมชาติบางครั้งไม่สามารถสื่อความหมายได้ จึงเกิดการตัดทอนดัดแปลงรูปทรงขึ้น เพื่อให้สัมพันธ์สอดคล้องกับความรู้สึกที่ต้องการแสดงออก ไม่สนใจรูปทรงเหมือนจริงอีกต่อไป (ชะวั้งชัย, 2544) นอกจากนั้นผลงานในภาพรวม ยังสื่อให้เห็นความสำคัญ ความงดงามของธรรมชาติ สร้างความตระหนักให้มนุษย์ มีความรัก ห่วงแทน และช่วยกันอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่สืบไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คลวีร์ คงกัน (คลวีร์, 2553) ที่ได้ศึกษาเพื่อสร้างสรรค์จิตรกรรมกึ่งนามธรรมด้วยเทคนิค ดิแคลโคแมเนีย สรุปได้ว่า เป็นการศึกษาที่มุ่งสะท้อนเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ เพื่อตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถเปรียบเทียบได้กับการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งนำเสนอผ่านผลงานจิตรกรรมสื่อครีลิบบนผ้าใบ โดยการผสมผสานเข้ากับเทคนิคดิแคลโคแมเนีย กลวิธีสร้างสรรค์ผลงานก็เลือกใช้รูปร่างรูปทรงที่เข้าใจง่าย รูปทรงที่ใช้เป็นรูปทรงที่ดัดแปลง การใช้สี เป็นการใช้สีแบบไม่เหมือนที่มีอยู่ในธรรมชาติ รูปแบบที่ใช้ในการสร้างสรรคงาน คือ ลักษณะกึ่งนามธรรม โดยมุ่งให้ผู้ชมเกิดสุนทรียภาพทางการรับรู้ทั้งภาพและเนื้อหาที่สอดแทรกตามกลวิธีการสร้างสรรคงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐการ อธิบรรณกุล (ญัฐการ, 2549) ที่ได้ศึกษาผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้ของจอร์เจีย โอคิฟฟ์ พบว่า เขาได้รับ

แรงบันดาลใจมาจากสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ตั้งแต่อดีตที่ส่งผลกระทบต่อผลงานของโอคิฟฟ์โดยตรง โอคิฟฟ์ใช้สีเลียนแบบธรรมชาติ และตัดทอนบางส่วนที่ไม่สำคัญออกตามจินตนาการ และใช้สีเพื่อแสดงคุณสมบัติของสีความคิดในการใช้สีแบบสังเคราะห์ จะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ เนื่องจากแต่ละสีจะมีคุณสมบัติในการตอบโต้กับความรู้สึกของมนุษย์แตกต่างกันรูปทรงในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้บาน โอคิฟฟ์ ใช้รูปทรงอินทรีย์รูปผสมผสานเชื่อมโยงกับรูปทรงอิสระและรูปทรงเรขาคณิต เป็นการเล่าเรื่องโดยใช้รูปทรงของดอกไม้มาตัดทอนให้เหลือเพียงสาระสำคัญ

บทสรุป

ผลงานสีเส้นของดอกไม้บาน เป็นส่วนประกอบหนึ่งของการรับรู้ทางการเห็น ซึ่งการเห็นจัดเป็นการรับรู้จากประสาทสัมผัสทางตา และถูกควบคุม สั่งการจากระบบสมอง สีเส้นในผลงานมีสีที่เป็นแสง กับสีที่เป็นวัตถุ ได้แก่ สีที่มีอยู่ในธรรมชาติของดอกไม้สีแต่ละสีมีความถี่ของคลื่นแสงไม่เท่ากัน สีแดงมีความถี่ต่ำที่สุด และมีช่วงคลื่นยาวที่สุด คลื่นแสงที่มีความถี่สูงขึ้นเรื่อยๆ จากแดงไปส้มจนถึงม่วงที่มีความถี่สูงสุดและช่วงคลื่นสั้นที่สุด คลื่นแสงที่มีความถี่ต่ำกว่าแดงหรือสูงกว่าม่วงยังมีอีกมากมายสีเป็นทัศนธาตุที่สำคัญ และมีบทบาทมากที่สุดในงานจิตรกรรม ผลงานสีเส้นของดอกไม้บานอาจเปรียบเทียบกับชีวิตในการเกิดขึ้น การดำรงอยู่ และการแตกสลายไป ดอกไม้กับชีวิตมีจุดเริ่มต้นและการสิ้นสุดคล้ายๆ กัน กล่าวคือ มีติด แดกขยาย คู่ม และบาน แล้วก็ร่วงโรย แต่ก่อนที่ดอกไม้จะร่วงโรยลงดิน ดอกไม้ได้ทิ้งความชื่นบานตาแก่ผู้พบเห็นเป็นประโยชน์ต่อโลก หนุนเก็บมอบให้คนรัก ศาสนิกชนเก็บไปบูชาสิ่งที่ตนเคารพนับถือ ปักแจกันตามที่ต่างๆ ชีวิตคนเราก็คงเช่นเดียวกันก่อนชีวิตจะดับสิ้นไป ควรทำตัวให้มีประโยชน์ หรือสาระของชีวิตทิ้งไว้ให้โลกดังเช่นดอกไม้

อย่างไรก็ตามผลงานวิทยานิพนธ์ทั้ง 4 ภาพ ก็สื่อถึงธรรมชาติ ซึ่งเป็นเครื่องหมายของความบริสุทธิ์ การมีใจที่สะอาด ความสวยงามของสีเส้นดอกไม้บานนั้นเป็นสุดยอดปรารถนาของมนุษย์ชนทั่วไป จึงอาจกล่าวได้ว่า ดอกไม้ คือ ส่วนสำคัญที่ทำให้การดำรงชีวิตของผู้คน มีความสุข สงบ เยือกเย็น กระตุ้นจิตใจให้พ้นจากกิเลส ตัณหา ส่งผลให้สังคมไทยอยู่อย่างมีความสุข เป็นสังคมแห่งคุณธรรม เป็นสังคมที่เอื้ออาทรกัน โดยมีหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นบริบทสำคัญ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยด้วยความอนุเคราะห์ ความเอาใจใส่และความเมตตากรุณาจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์พิระพงษ์ กุลพิศาล ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรม และประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุม สายใจ รองศาสตราจารย์สมชาย พรหมสุวรรณ รองศาสตราจารย์ประไพ วีระอมรกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิสิษฐ์ พันธุ์เทียน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.วิสิทธิ์ โพธิ์วัฒน์ กรรมการและ

เลขานุการ ตลอดจนคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันเป็นฐานของการพัฒนาในทุกด้านผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ทวี รัชนิกร ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญและช่วยสร้างเสริมประสบการณ์ทางความคิด อีกทั้ง กิจนิสัยในการแสวงหาความรู้อย่างไม่หยุดนิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนา เหมวงษา อาจารย์นุกูล ปัญญาดี ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเก็บข้อมูล รวมทั้งความรู้ ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาและพัฒนาผลงาน

ขอขอบคุณ นางสาวสรลรัตน์ รุ่งแสง เจ้าหน้าที่ประจำสาขาวิชาศิลปกรรม และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ช่วยอนุเคราะห์ประสานงานด้านต่าง ๆ และให้บริการด้วยความมีมิตรไมตรี

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบพระคุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งครอบครัวทุกคน และนักศึกษาปริญญาโท สาขาศิลปกรรม รุ่น 1 รุ่น 2 ทุกคน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นแรงใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

เอกสารอ้างอิง

- ไมเยอร์ ราล์ฟ. (2540). พจนานุกรมศัพท์และเทคนิคทางศิลปะ แปลจาก A Dictionary of Art terms and techniques. โดย มะลิฉัตร เอื้ออำนันท์. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
- โกสุม สายใจ. (2544). จิตรกรรมพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โครงการผลิตเอกสารตำราคณะ ศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2554). ศิลปะสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : วิปรีนธ์ (1991) จำกัด
- เจตนา นาควัชร. (2541). ทศศิลป์. กรุงเทพฯ : วิปรีนธ์ (1991) จำกัด
- เชลุด นิมเสมอ. (2531). องค์ประกอบศิลป์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- ชะวีย์ชัย ภาติณธ. (2544). ทศศิลป์วิจักษ์. กรุงเทพฯ : ศุภสกาลาดพร้าว
- ดลวีร์ คงกัน. (2553). การศึกษาเพื่อสร้างสรรค์งานจิตรกรรมด้วยเทคนิคคัลเลโคแมเนียในเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติลักษณะกึ่งนามธรรม. (อัครสำเนา)
- ณัฐกร อธิวรกุล. (2549). กรณีศึกษาผลงานจิตรกรรมภาพดอกไม้ของจอร์เจีย โอคีฟ. (อัครสำเนา)
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. (2546). มโนภาพและการรับรู้ทางศิลปะและศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรีจำกัด
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. (2549). สุนทรียศาสตร์ในศิลปะและศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. (2554). การบิดเบือนรูปทรงในทศศิลป์. (อัครสำเนา)
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2541). พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ - ไทย. กรุงเทพฯ : ศุภสกาลาดพร้าว
- วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี. (2555). ไม้ยมกประจำจังหวัด. เข้าถึงเมื่อ 24 กันยายน 2556. เข้าถึงได้จาก (<http://www.wikipaintings.org>)
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2536). ทศศิลป์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2537). มนุษย์กับความงาม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- สดชื่น ชัยประสาน. (2537). การตีความเป็นจริงในกวีนิพนธ์และจิตรกรรมเซอเรียลลิสม์ในฝรั่งเศส ค.ศ. 1916 - 1969 กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินติ้งกรุ๊พ

- สุชาติ เถาทอง. (2536). หลักการทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ : น้าอักษร
- สุชาติ เถาทอง. (มปป.). ทัศนศิลป์กับมนุษย์. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า จำกัด
- สุชาติ สุทธิ. (2535). เรียนรู้การเห็นพื้นฐานการวิจารณ์ทัศนศิลป์. กรุงเทพฯ : โอ เอสพรีนติ้ง จำกัด
- สมชาย พรหมสุวรรณ. (2546). การชื่นชมงานศิลปะ. (อัคราเนนา)
- สำนักงานจังหวัดร้อยเอ็ด. (2550). สัญลักษณ์ของจังหวัด. เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2555. เข้าถึงได้จาก
(<http://www.roiet.go.th>)
- อารี สุทธิพันธุ์. (2528). ศิลปะนิยม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด
- อารี สุทธิพันธุ์. (2532). ทัศนศิลป์และความงาม. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์
- Wikipaintings. (2003). Artists by Alphabet. เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม 2555. เข้าถึงได้จาก
(<http://www.wikipaintings.org>)